ស្លឹករឹត
SLEUK RITH INSTITUTE
A Permanent Documentation Center of Cambodia
66 Preah Sihanouk Blvd | Phnom Penh
+855 23 21 18 75 | www.cambodiasri.org

ការអប់រំពីអំពើប្រល័យពូជសាសន៍នៅកម្ពុជា

ការអប់រំពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ (១៩៧៥-១៩៧៩)

របាយការណ៍
វេទិកាថ្នាក់រៀន ស្តីពីសារៈសំខាន់នៃការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រ
កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ (១៩៧៥-១៩៧៩)
នៅវិទ្យាល័យចំនួន១៥ ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ

ខែមករា ដល់ កក្កដា ឆ្នាំ២០១៦

សេចក្តីសង្ខេប

កម្មវិធីអប់រំពីអំពើប្រល័យពូជសាសន៍នៅកម្ពុជាមាន ១) កម្មវិធីសិក្សាពីអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ និង ២) ចែកសៀវភៅ "ប្រវត្តិសាសន៍កម្ពុជាប្រជាធបិតេយ្យ (១៩៧៥-១៩៧៩)" បោះពុម្ពដោយមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា សហការជាមួយក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា នៅវិទ្យាល័យទាំងអស់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ដើម្បីកសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការអប់រំពីអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ វេទិកាថ្នាក់រៀនលើកដំបូងត្រូវបានធ្វើឡើងនៅវិទ្យាល័យចំនួន១៥ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ ដើម្បីផ្តល់ដល់សិស្សានុសិស្សនូវចំណេះដឹងជាបឋមអំពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។ គោលបំណងនៃការធ្វើវេទិកានេះ គឺជួយបំពេញបន្ថែមដល់សិស្សានុសិស្ស នូវចំណេះដឹងពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងប្រវត្តិរឿងរ៉ាវផ្សេងទៀតក្នុងអតីតកាលរបស់កម្ពុជា។

សិស្សានុសិស្សថ្នាក់ទី១២ មកពីវិទ្យាល័យ ចាក់អង្រែ កំពុងស្តាប់ការធ្វើបទបង្ហាញពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ដោយសង្ខេប។ រូបថត៖ ញាណ សុជាតិ។ ថតថ្ងៃទី១៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦

សេចក្តីផ្តើម

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា/វិទ្យាស្ថានស្លឹករឹត សហការជាមួយក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានបង្កើតវេទិកាថ្នាក់រៀនស្តីពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ នៅវិទ្យាល័យចំនួន១៥ ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ។ គម្រោងនេះ គឺជាផ្នែកមួយរបស់កម្មវិធីអប់រំពីអំពើប្រល័យពូជសាសន៍នៅកម្ពុជា។ វេទិកាថ្នាក់រៀននេះ មានការចូលរួមពីសិស្សានុសិស្សចំនួន៩៥០នាក់ ដែលអ្នកទាំងនោះភាគច្រើនជាសិស្សថ្នាក់ទី១១និង១២។

ខាងក្រោមនេះ គឺជាបញ្ជីឈ្មោះវិទ្យាល័យនិងកាលបរិច្ឆេទ ដែលមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាបានធ្វើវេទិកាថ្នាក់រៀន ៖

ល.រ	វិទ្យាល័យ	ខណ្ឌ	កាលបរិច្ឆេទ	ចំនួនសិស្ស
១	បឹងកេងកង	ចម្ការមន	៨ មករា ២០១៦	៩៦
២	ទួលស្វាយព្រៃ	ចម្ការមន	១៥ មករា ២០១៦	៦០
៣	ទួលទំពូង	ចម្ការមន	២៩ មករា ២០១៦	៤២
៤	ជាស៊ីម ឈូកវ៉ា	ព្រែកព្នៅ	១២ កុម្ភៈ ២០១៦	៣៤
៥	ជំពូវ័ន្ត	ពោធិ៍សែនជ័យ	១៩ កុម្ភៈ ២០១៦	១០០
៦	ប៊ុនរ៉ានី ហ៊ុនសែន អរុណវត្តី	ពោធិ៍សែនជ័យ	៤ មិនា ២០១៦	៥៤
៧	ទួលអំពិល	ដង្កោ	១៨ មិនា ២០១៦	១០១
៨	ព្រះស៊ីសុវត្ថិ	ដូនពេញ	១ មេសា ២០១៦	៣៥
៩	ពងទឹក	ដង្កោ	៤ មេសា ២០១៦	៣០
១០	ប៊ុនរ៉ានី ហ៊ុនសែន វត្តភ្នំ	ដូនពេញ	៦ ឧសភា ២០១៦	៣៩
១១	ចាក់អង្រែ	មានជ័យ	២០ ឧសភា ២០១៦	៧០
១២	ច្បារអំពៅ	ច្បារអំពៅ	៣ មិថុនា ២០១៦	១៥៧
១៣	ព្រែកឯង	ច្បារអំពៅ	១៧ មិថុនា ២០១៦	៥៣
១៤	ឫស្សីកែវ	ឫស្សីកែវ	២៤ មិថុនា ២០១៦	៥៤
១៥	បាក់ទូក	៧ មករា	៨ កក្កដា ២០១៦	២៥
សរុប	**១៥ វិទ្យាល័យ**	**១០ ខ័ណ្ឌ**	**១៥ វេទិកា**	**៩៥០**

វេទិកាថ្នាក់រៀននីមួយៗ មានរយៈពេល២ម៉ោង និងធ្វើឡើងតាមកម្មវិធីតែមួយដូចៗគ្នាគឺ៖

១) តារាងស្ទាប់ស្ទង់មតិមុនការធ្វើវេទិកា។

២) តារាង K-W-L (K = អ្វីដែលខ្ញុំបានដឹងពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។ W = អ្វីដែលខ្ញុំចង់ដឹងពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។ L = អ្វីដែលខ្ញុំបានរៀនពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ)។

៣) បទបង្ហាញពីព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗនៃប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។

៤) បញ្ចាំងខ្សែភាពយន្តឯកសារខ្លីៈ គុកទួលស្លែងឆ្នាំ១៩៧៩ តំបន់រំដោះក្នុងឆ្នាំ១៩៧៣ និង កុមារកម្ពុជាឆ្នាំ១៩៨០។

៥) បទបង្ហាញខ្លីស្តីពីសារៈសំខាន់ក្នុងការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។

៦) តារាងស្ទាប់ស្ទង់មតិក្រោយការធ្វើវេទិកា។

៧) ចែកសៀវភៅ "ប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ (១៩៧៥-១៩៧៩)"។

តារាងស្ទាបស្ទង់មតិមុននិងក្រោយការធ្វើវេទិកា គឺជាមធ្យោបាយមួយដែលអាចប្រមូលទិន្នន័យជាក់លាក់ពីសិស្សានុសិស្ស នូវអ្វីដែលខ្លួនចង់ប្រាប់ ហើយទិន្នន័យនេះ នឹងត្រូវលើកយកមកវិភាគដើម្បីវាស់ស្ទង់ពីលទ្ធផលនៃការធ្វើវេទិកាថ្នាក់រៀននៅវិទ្យាល័យទាំង១៥ ក្នុងផ្នែកខាងក្រោមនៃរបាយការណ៍នេះ។ ការសន្និដ្ឋានលើភាពជោគជ័យនៃការធ្វើវេទិកាថ្នាក់រៀន នឹងត្រូវសរសេរដោយយោងទៅលើលទ្ធផលដែលបានមកពីការស្ទាបស្ទង់មតិ នៅចុងបញ្ចប់នៃរបាយការណ៍នេះដែរ។

គោលបំណងនៃវេទិកាថ្នាក់រៀន

ដោយយល់ឃើញថា អនាគតរបស់ប្រទេសកម្ពុជាចាំបាច់ត្រូវមានការទាក់ទងដោយផ្ទាល់ទៅនឹងការយល់ដឹងពីអតីតកាល គម្រោងធ្វើវេទិកាថ្នាក់រៀនត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បីផ្តល់ដល់សិស្សានុសិស្សថ្នាក់វិទ្យាល័យ និងយុវជនកម្ពុជាទូទៅ នូវការវិភាគដែលមានតុល្យភាពនិងលម្អិតនៃរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ដើម្បីធានាថាប្រវត្តិសាស្ត្រនេះមិនត្រូវបានបាត់បង់ មុនពេលដែលប្រវត្តិសាស្ត្រនេះត្រូវបានផ្សះផ្សា និងរៀនសូត្រ។

ក្រៅពីការផ្តល់ឱ្យសិស្សានុសិស្សនូវការយល់ដឹងពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ វេទិកានេះក៏មានគោលបំណងបង្ហាញពីសារៈសំខាន់នៃការសិក្សាអំពីអតីតកាលដ៏ជូរចត់របស់កម្ពុជាដែរ ដើម្បីកសាងសន្តិភាព ការផ្សះផ្សា ការព្យាបាលរបួសផ្លូវចិត្ត និង ការទប់ស្កាត់អំពើប្រល័យពូជសាសន៍នាថ្ងៃអនាគត។

ដូច្នេះវេទិកានេះ មានគោលបំណងបង្ហាញឲ្យឃើញពីតម្លៃនៃការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រ ថាជាមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធិភាពមួយសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរនាពេលអនាគត។ ដោយផ្អែកលើការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបទរបស់សិស្សចំពោះរឿងរ៉ាវដែលបានកើតឡើងក្នុងអតីតកាលរបស់ប្រទេសកម្ពុជា វេទិការថ្នាក់រៀននឹងជម្រុញទឹកចិត្តសិស្សានុសិស្ស និងក្មេងជំនាន់ក្រោយ ឲ្យខិតខំបន្ថែមទៀតក្នុងការរៀនសូត្រ និងសហការគ្នា ដើម្បីសន្តិភាព។ រចនាសម្ព័ននៃវេទិកានេះ គឺដើម្បីលើកទឹកចិត្តសិស្សានុសិស្សទាំងអស់ឲ្យធ្វើជាម្ចាស់លើប្រវត្តិសាស្ត្រខ្លួនឯង និងទទួលស្គាល់ការពិតរបស់ខ្លួន។ ក្នុងន័យនេះ ការអប់រំប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ សង្ឃឹមថានឹងបង្កើតការសន្ទនាមួយ ដែលអាចឈានដល់លទ្ធផលជាផ្លែផ្កាក្នុងការកសាងសន្តិភាព ការព្យាបាលរបួសផ្លូវចិត្ត និងការទប់ស្កាត់អំពើប្រល័យពូជសាសន៍នាពេលអនាគត សម្រាប់ក្មេងៗជំនាន់ក្រោយ។

ជារួម កម្មវិធីអប់រំពីអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ មានគោលបំណងជួយអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា សម្រាប់ការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ នៅតាមវិទ្យាល័យក្នុងទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា ដែលជាសកម្មភាពបន្ថែមសម្រាប់កម្មវិធីបង្រៀនប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យជាផ្លូវការរបស់រដ្ឋ។

ការអនុវត្តវិធីសាស្ត្រ

វេទិកាថ្នាក់រៀន ត្រូវបានធ្វើឡើងសម្រាប់រយៈពេល២ម៉ោង និងបានប្រើប្រាស់កម្មវិធីចម្បងៗចំនួន៦ គឺ៖ ១) ការស្ទាបស្ទង់មតិចំនួនពីរដង (ការស្ទាបស្ទង់មតិមុននិងក្រោយវេទិកា) ២) ការប្រើប្រាសតារាង K-W-L (ដឹង-ចង់ដឹង-បានរៀន) ៣) ការបញ្ចាំងខ្សែភាពយន្តឯកសារ ៤) ការធ្វើបទបង្ហាញលើមាតិកាប្រវត្តិសាស្ត្រ ៥) ការធ្វើបទបង្ហាញពីសារៈសំខាន់នៃការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និង ៦) ការចែកសៀវភៅប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។

នៅពេលខ្លះ ការធ្វើវេទិកាថ្នាក់រៀននេះ មិនបានអនុវត្តគ្រប់ជំហានដែលបានគ្រោងទុកឡើយ ដោយសារ ពេលវេលាមិនគ្រប់គ្រាន់ បញ្ហាបច្ចេកទេស វាគ្មិន និង តម្រូវការរបស់នាយកវិទ្យាល័យដែលចង់ឲ្យសិស្សរបស់លោកមានឱកាសសួរសំណួរច្រើនជាង។ ឧទាហរណ៍៖ តារាង K-W-L មិនត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាមួយសិស្សានុសិស្សនៅវិទ្យាល័យ ចាក់អង្រែ ទេ ហើយត្រូវជំនួសវិញដោយការឆ្លើយសំណួររបស់សិស្សក្នុងរយៈពេល១៥នាទីបន្ថែមទៀត តាមសំណើររបស់នាយកវិទ្យាល័យ ដែលចង់ឲ្យសិស្សមានឱកាសច្រើនក្នុងការសួរដេញដោលពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។

ខាងក្រោម គឺជាកម្មវិធីជាបន្តបន្ទាប់សម្រាប់វេទិកាថ្នាក់រៀននៅតាមវិទ្យាល័យទាំង១៥៖

១) ការស្ទាបស្ទង់មតិ មុនពេលធ្វើវេទិកាថ្នាក់រៀន

ក្នុងអំឡុងពេលចាប់ផ្តើមការធ្វើវេទិកា តារាងសំណួរស្ទាបស្ទង់មតិត្រូវបានចែកឲ្យសិស្សានុសិស្សបំពេញ ដើម្បីវាស់ស្ទង់ពីកម្រិតនៃចំណេះដឹងទៅលើប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ មុនពេលចាប់ផ្តើមធ្វើវេទិកា។ សិស្សមានរយៈពេល១៥នាទីក្នុងការបំពេញតារាងស្ទាបស្ទង់មតិនេះ។ សំណួរដែលមាននៅក្នុងតារាងស្ទាបស្ទង់មតិបានផ្តោតសំខាន់ទៅលើថា តើសិស្សានុសិស្សទាំងអស់ធ្លាប់បានសន្ទនាជាមួយឪពុកម្តាយឬបងប្អូនពីរបបខ្មែរក្រហមដែរឬទេ? តើសិស្សានុសិស្សទាំងនោះ ជឿថាការសិក្សាពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យមានសារៈសំខាន់ដែរឬទេ? តើប្រវត្តិសាស្ត្រនេះ គួរតែបង្រៀននៅតាមសាលារៀននៅកម្ពុជា និងអាស៊ានដែរឬទេ? និង តើសិស្សានុសិស្សទាំងនោះរើសអើងចំពោះមិត្តភក្ត្ររបស់ខ្លួនដែលជាកូនរបស់អតីតកម្មាភិបាលខ្មែរក្រហមដែរឬទេ?

២) តារាង K-W-L និងការធ្វើបទបង្ហាញ

គោលបំណងរបស់តារាងK-W-L គឺដើម្បីបង្ហាញឲ្យឃើញពី"អ្វីដែលសិស្សបានដឹងរួចហើយ" "អ្វីដែលសិស្សចង់រៀន" និង "អ្វីដែលសិស្សបានរៀនបន្ទាប់ពីវេទិកា" អំពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។ តារាងនេះ ធ្វើឲ្យសិស្សមានការត្រិះរិះពិចារណាកាន់តែស៊ីជម្រៅថែមទៀតពីប្រធានបទ និងផ្សារភ្ជាប់ពីអ្វីដែលខ្លួនបានដឹងរួចហើយ និងអ្វីដែលខ្លួនចង់រៀន ជាមួយនឹងមេរៀនដែលខ្លួននឹងទទួលបានពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ហើយក៏ជាការបង្ហាញពីទំនាក់ទំនងនៃចំណេះដឹងមុននិងក្រោយវេទិកាដែរ។ ដំណើរការនៃការធ្វើតារាង K-W-L មានដូចខាងក្រោម៖

១) បន្ទាប់ពីការប្រមូលតារាងស្ទាបស្ទង់មតិមុនពេលធ្វើវេទិការួច សិស្សត្រូវបានប្រាប់ឲ្យនិយាយប្រាប់សិស្សឯទៀតពី "អ្វីដែលខ្លួនបានដឹង" អំពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ រួចបំពេញចូលតារាង K។ សកម្មភាពនេះ អាចបញ្ជាក់បានពីចំណេះដឹងពីមុនរបស់សិស្ស និងអាចធ្វើឲ្យវេទិកាថ្នាក់រៀនទាំងមូលបានដឹងពីព្រឹត្តិការណ៍ដទៃទៀតនៃប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ដែលសិស្សមិនទាន់បានដឹង។

២) បន្ទាប់មក សិស្សត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឲ្យសួរសំណួរពី "អ្វីដែលខ្លួនចង់រៀនឬចង់ដឹង" រួចបំពេញចូលក្នុងតារាង W។ ក្នុងផ្នែកនេះ សិស្សត្រូវបានផ្តល់ឱកាសឲ្យកំណត់គោលដៅសិក្សារបស់ខ្លួន និងណែនាំឲ្យមានការពិភាក្សាពីអ្វីដែលខ្លួនចង់ដឹង។ នេះជាកិច្ចការសំខាន់មួយ ដែលចង្អុលបង្ហាញពីចំណុចសំខាន់ៗដែលសិស្សចង់ដឹង និងប្រធានបទអ្វីដែលគ្រូត្រូវជ្រើសរើសមកធ្វើបទបង្ហាញសម្រាប់ថ្ងៃនេះ។

៣) បន្ទាប់ពីបញ្ចប់ផ្នែកនៃតារាង W រួចមក បទបង្ហាញដោយសង្ខេបពីព្រឹត្តិការណ៍ប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ត្រូវបានធ្វើឡើង។ រូបភាព គំនូរ និងប្រវត្តិរឿងរ៉ាវផ្ទាល់របស់ជនរងគ្រោះក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ត្រូវបានលើកឡើងក្នុងពេលធ្វើបទបង្ហាញនេះ។ ដោយផ្អែកទៅលើតារាង W ដែលមាននៅលើក្តារខៀន បទបង្ហាញពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ បានឆ្លើយតបទៅនឹងវត្ថុបំណងរបស់សិស្ស ដែលចង់ដឹងព័ត៌មានពិស្តារសម្រាប់សំណួររបស់ខ្លួន។

៤) បន្ទាប់ពីការធ្វើបទបង្ហាញរួច សិស្សត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យបង្ហាញពី "អ្វីដែលខ្លួនបានរៀន" ពីវេទិកានេះ រួចសរសេរនៅលើក្តារខៀនក្នុងតារាង L។ ធ្វើដូច្នេះ គឺដើម្បីពង្រីកចំណេះដឹងបន្ថែមទៀតដែលបានមកពីការធ្វើវេទិកាថ្នាក់រៀន

និងដើម្បីកសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការសិក្សាផ្សេងទៀត។

៣) បញ្ចាំងខ្សែភាពយន្តឯកសារ៖ គុកទួលស្លែងឆ្នាំ១៩៧៩, តំបន់រំដោះឆ្នាំ១៩៧៣ និង កុមារកម្ពុជាឆ្នាំ១៩៨០

បន្ទាប់ពីតារាង K-W-L និងការធ្វើបទបង្ហាញពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យបានបញ្ចប់ ខ្សែភាពយន្តឯកសារខ្លីមួយត្រូវបានបញ្ចាំងឲ្យសិស្សមើល។ ខ្សែភាពយន្តនេះ បង្ហាញឲ្យឃើញពីទិដ្ឋភាពក្នុងមន្ទីរ ស-២១ ហៅ គុកទួលស្លែង អំពើដែលគ្មានលក្ខណៈជាមនុស្ស ដែលបានប្រព្រឹត្តចំពោះអ្នកទោសនៅក្នុងគុក វិធីក្នុងការធ្វើទារុណកម្មទៅលើបុរស ស្ត្រីនិងកុមារ និងការសម្លាប់។ ការប្រើប្រាស់រូបភាពផ្សេងៗ ជួយដល់សិស្សឲ្យមានការគិតយ៉ាងស៊ីជម្រៅពីវិនាសកម្មក្នុងរបបខ្មែរក្រហម។ ការបង្ហាញសាកសពមនុស្សដែលស្លាប់ដោយកង្វះអាហារូបត្ថម្ភ និងការស្រេកឃ្លានរបស់កុមារ បានរំឭកប្រាប់សិស្សពីការឆ្លើយតបរបស់កម្មាភិបាលខ្មែរក្រហមយ៉ាងលំបាកនិងអមនុស្សធម៌ចំពោះជនរងគ្រោះ។ ការមើលឃើញនេះ អាចពញ្ញាក់អារម្មណ៍សិស្សឲ្យផ្សារភ្ជាប់ការសិក្សារបស់ខ្លួនទៅនឹងព្រឹត្តិការណ៍នានាដែលបានកើតឡើងក្នុងរបបខ្មែរក្រហម។

៤) សារៈសំខាន់នៃការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ

បទបង្ហាញពីសារៈសំខាន់នៃការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ បានធ្វើឡើងបន្ទាប់ពីបទបង្ហាញពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យដោយសង្ខេបត្រូវបានបញ្ចប់។ គោលបំណងសំខាន់របស់គម្រោង

នេះ គឺចង់បង្ហាញពីចំណុចសំខាន់ៗមួយចំនួនដែលសិស្សត្រូវដឹងបន្ទាប់ពីការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យរួច។ សិស្សត្រូវតែដឹងពីសារៈសំខាន់នៃការចងចាំប្រវត្តិសាស្ត្រ សម្រាប់អនាគតកម្ពុជា។ ខាងក្រោមនេះគឺជាចំណុចសំខាន់ៗបី ដែលសិស្សត្រូវស្វែងយល់៖

១) យល់ដឹងឲ្យស៊ីជម្រៅពីបញ្ហាសិទ្ធិមនុស្ស ដែលសិទ្ធិទាំងនោះត្រូវបានរំលោភបំពាន។

២) ចាំបាច់ត្រូវទប់ស្កាត់ការកើតឡើងវិញនូវអំពើប្រល័យពូជសាសន៍នាពេលអនាគត តាមរយៈការលើកកម្ពស់ឲ្យមានការផ្សះផ្សា ព្យាបាលរបួសផ្លូវចិត្ត និងការកសាងសន្តិភាព។

៣) ចាំបាច់ត្រូវសិក្សានិងស្វែងយល់ពីកំហុសឆ្គងពីអតីតកាល សម្រាប់ការកសាងប្រទេសកម្ពុជានាពេលអនាគត។

៥) ការស្ទាបស្ទង់មតិក្រោយពេលធ្វើវេទិកា

ការស្ទាបស្ទង់មតិនេះ គឺជាការវាស់ស្ទង់កម្រិតយល់ដឹងរបស់សិស្សបន្ទាប់ពីបានសិក្សាតាមរយៈការធ្វើវេទិកាថ្នាក់រៀន។ សំណួរដែលមាននៅក្នុងតារាងស្ទាបស្ទង់មតិមានដូចជា៖ តើអ្នកជឿថាមានអំពើឃោរឃៅកើតឡើងដែរឬទេ? តើការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ មានសារៈសំខាន់ដែរឬទេ? និង តើមានការរើសអើងចំពោះមិត្តភ័ក្រដែលជាកូនរបស់អតីតកម្មាភិបាលខ្មែរក្រហមដែរឬទេ? សំណួរទាំងនេះ គឺដូចគ្នាទៅនឹងសំណួរដែលមាននៅក្នុងតារាងស្ទាបស្ទង់មតិមុនពេលធ្វើវេទិកា ហើយក៏ជាសំណួរដែលអាចឲ្យមានការស្វែងយល់ពីលទ្ធផលនៃការធ្វើវេទិកាថ្នាក់រៀននេះដែរ។ លើសពីនេះទៀត ការស្ទាបស្ទង់មតិក្រោយការធ្វើវេទិកា ក៏មានបន្ថែមសំណួរមួយចំនួនទៀតដូចជា៖ តើការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ អាចនាំឲ្យមានការកសាងសន្តិភាព ការព្យាបាលរបួសផ្លូវចិត្ត ការផ្សះផ្សា និងការទប់ស្កាត់អំពើប្រល័យពូជសាសន៍ក្នុងពេលអនាគតដែរឬទេ? ម្យ៉ាងវិញទៀត ការស្ទាបស្ទង់មតិក្រោយពេលធ្វើវេទិកាថ្នាក់រៀន ក៏អាចធ្វើឲ្យដឹងពីអារម្មណ៍របស់សិស្សចំពោះការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យដែរ។ ក្នុងន័យនេះ ការស្ទាបស្ទង់មតិក្រោយការធ្វើវេទិកា អាចប្រាប់ពីការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបទរបស់សិស្ស តាមរយៈលទ្ធផលនៃមេរៀនប្រវត្តិសាស្ត្រនេះ។

៦) ការចែកសៀវភៅប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ

នៅចុងបញ្ចប់នៃវេទិកាថ្នាក់រៀន សិស្សានុសិស្សទាំងអស់ដែលបានចូលរួមក្នុងវេទិកាថ្នាក់រៀន បានទទួលសៀវភៅ"ប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ (១៩៧៥-១៩៧៩)" ម្នាក់១ក្បាល ដើម្បីទុកជាឯកសារសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវនិងការអាន ដើម្បីយល់ដឹងឲ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅបន្ថែមទៀត។ សិស្សានុសិស្សទាំងអស់ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឲ្យអាន និងគិតឲ្យស៊ីជម្រៅពីមាតិកាមួយៗនៃសៀវភៅនេះ។ ការលើកទឹកចិត្តនេះ មិនត្រឹមតែជាស់តឿនឲ្យសិស្សានុសិស្សទាំងអស់ត្រៀមលក្ខណៈសម្រាប់ការប្រឡងបញ្ចប់ឆ្នាំសិក្សាតែប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងក្លាយជាអ្នកដែលមានចំណេះដឹងជ្រៅជ្រះខាងប្រវត្តិសាស្ត្រទៀតផង។

ការសង្កេត

ចំណុចសំខាន់ៗចំនួន៦ត្រូវបានសង្កេតឃើញពីការធ្វើវេទិកាថ្នាក់រៀន ដោយអនុលោមទៅតាមការពិនិត្យមើលលើមាតិការបស់វេទិកាថ្នាក់រៀន ការវិភាគពីចម្លើយ កាយវិការ ការសម្ភាសន៍របស់សិស្ស និងការរៀបចំថ្នាក់រៀន ៖

១) វេទិកាថ្នាក់រៀន បានផ្តល់ឱកាសឲ្យសិស្សានុសិស្សដែលជាជនជាតិភាគតិច មានឱកាសក្នុងការបញ្ចេញយោបល់ និងនិយាយពីប្រវត្តិរឿងរ៉ាវនៃក្រុមគ្រួសារខ្លួនទៅកាន់មិត្តរួមថ្នាក់ ដោយមានការគូសបញ្ជាក់ពីការតស៊ូរបស់ក្រុមជនជាតិភាគតិចដូចជាចាមជាដើម ដែលទទួលរងនូវអំពើប្រល័យពូជសាសន៍។ វេទិកានេះបានដើរតួនាទីសំខាន់ក្នុងការលើកកំពស់បទពិសោធន៍សិក្សារបស់សិស្សជាជនជាតិភាគតិច ដែលប្រវត្តិសាស្ត្រពីមុនរបស់អ្នកទាំងនោះមិនត្រូវបានអើពើ ឬរងផលប៉ះពាល់នៅក្នុងថ្នាក់រៀន។

២) វេទិកាថ្នាក់រៀន បានលើកទឹកចិត្តឲ្យមានការសន្ទនារវាងសិស្សានុសិស្សជាមួយឪពុកម្តាយខ្លួនឯង និងជាមួយអ្នកដទៃអំពីប្រវត្តិសាស្ត្រនេះ។ សិស្សានុសិស្សជាច្រើនបានប្រាប់ថា ខ្លួនពិតជាធ្លាប់បានដដែកពីរបបខ្មែរក្រហមជាមួយក្រុមគ្រួសារ ហើយព្រមទាំងបានសម្តែងនូវការដឹងគុណចំពោះឪពុកម្តាយ ដែលបានផ្តល់ឱកាសឲ្យខ្លួនបានយល់ដឹងកាន់តែច្រើនពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ជាពិសេសប្រវត្តិរឿងរ៉ាវផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គ្រួសារ។

៣) រយៈពេលនៃការធ្វើវេទិកាថ្នាក់រៀនមានកំណត់ ដែលធ្វើឲ្យសិស្សមួយចំនួនពុំមានឱកាសគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសួរសំណួរ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ ក៏សិស្សានុសិស្សទាំងអស់មានអារម្មណ៍ថាខ្លួនមានភាពក្លាហាន និងត្រូវបានផ្តល់កម្លាំងចិត្តដោយវេទិកាថ្នាក់រៀននេះ។

៤) សិស្សស្រ្តីមួយចំនួនមកពីវិទ្យាល័យទាំង១៥បានបង្ហាញថា ខ្លួនមានការជឿជាក់និងមិនពិបាកក្នុងការសិក្សាពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យទេ។ នៅគ្រប់កម្មវិធីទាំង១៥នៃការធ្វើវេទិកាថ្នាក់រៀន សិស្សស្ត្រីពិតជាបានសួរសំណួរច្រើនជាងសិស្សប្រុស។ ចំណុចនេះ បានបង្ហាញឲ្យឃើញពីសមភាពយេនឌ័រយ៉ាងខ្លាំង។

៥) សិស្សានុសិស្ស បានសម្តែងឲ្យដឹងកាន់តែច្បាស់តាមរយៈការសម្ភាសន៍ និងការបំពេញតារាងស្ទាបស្ទង់មតិថា វេទិកាថ្នាក់រៀននេះ បានធ្វើឲ្យខ្លួនកាន់តែមានការចាប់អារម្មណ៍ខ្លាំងឡើងពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។ លើសពីនេះទៀត ចំណាប់អារម្មណ៍របស់សិស្ស ពិតជាបានផ្តល់នូវការលើកទឹកចិត្តឲ្យមានការស្រាវជ្រាវផ្ទាល់ខ្លួនពីប្រវត្តិសាស្ត្រនេះដែរ។

៦) ជាចុងក្រោយ វេទិកាថ្នាក់រៀននេះត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយអ្នកជំនាញអន្តរជាតិល្បីៗ និងអ្នកអប់រំជាច្រើននាក់។ នេះអាចសរបញ្ជាក់ឲ្យឃើញថា វេទិកាថ្នាក់រៀនបានទទួលកម្រិតនៃភាពស្របច្បាប់ជាសកល ដែលជាការងារសំខាន់នៅក្នុងគោលបំណងដើម្បីទាក់ទាញនិងធនធានទេពកោសល្យល្អបំផុត ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីអប់រំមួយដែលលេចធ្លោនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

ការសង្កេតទាំងនេះបានគូសបញ្ជាក់ពីលទ្ធផលជាវិជ្ជមាន ដែលលើសពីគោលបំណងរបស់កម្មវិធីនេះទៀត។ ការអនុវត្តន៍វេទិកាថ្នាក់រៀននិងសកម្មភាពផ្ទាល់ក្នុងការធ្វើវេទិកា គឺមានផលប្រយោជន៍សម្រាប់សិស្សានុសិស្សទាំងអស់ ដោយមិនរើសអើងជាតិសាសន៍ និងបានជួយបង្ហាញពីការកើតឡើងនៃអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ដែលបានប៉ះពាល់ដល់ប្រជាជនកម្ពុជាទាំងមូល។ លើសពីនេះទៀត របៀបក្នុងការបង្រៀន ក៏បានលើកទឹកចិត្តសិស្សឲ្យព្យាយាមរៀនសូត្រទៅលើប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិតេយ្យឲ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅ និងបន្តធ្វើកិច្ចការស្រាវជ្រាវផ្ទាល់ខ្លួនបន្ថែមទៀត តាមរយៈវិទ្យាល័យដែលខ្លួនសិក្សា។ ដូច្នេះ ការសង្កេតខាងលើនេះបានបង្ហាញពីអ្វីដែលវេទិកាថ្នាក់រៀននេះបានទទួលប្រយោជន៍បទពិសោធន៍ការសិក្សា និងសេចក្តីប្រាថ្នារបស់សិស្សានុសិស្ស ដើម្បីបន្ថែមទៅលើមាតិកាប្រវត្តិសាស្ត្រដែលត្រូវបានបង្រៀន។

ការពិភាក្សាពីលទ្ធផលនៃការធ្វើវេទិកាថ្នាក់រៀន

ទិន្នន័យទាំងអស់ដែលបានមកពីការស្ទាបស្ទង់មតិមុន និងក្រោយការធ្វើវេទិកាថ្នាក់រៀន គឺត្រូវបានចងក្រងជាក្រាហ្វិក (graphs and pie chart) និងវិភាគ ដោយប្រើប្រាស់ មីក្រូសូហ្វ អ៊ិចស៊ែល (Microsoft Excel)។ ក្រោយពីការវិភាគទៅលើទិន្នន័យដែលទទួលបានពីការស្ទាបស្ទង់មតិមុនពេល និងក្រោយពេលធ្វើវេទិកាថ្នាក់រៀន នៅវិទ្យាល័យទាំង១៥ លទ្ធផលបានបង្ហាញដូចខាងក្រោម៖

- សិស្សចូលរួមមានចំនួន ៩៥០នាក់ (ស្រី៥២២នាក់ ស្មើនឹង ៥៥ភាគរយ នៃចំនួនសិស្សសរុប)
- សិស្សចំនួន ៩៤១នាក់ ស្មើនឹង ៩៩ភាគរយ ជឿថាការសិក្សាពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ គឺពិតជាមានសារៈសំខាន់។
- សិស្សចំនួន ៩២២នាក់ ស្មើនឹង ៩៧ភាគរយ ចង់ឲ្យមានការបង្រៀនប្រវត្តិសាស្ត្រនេះនៅក្នុងទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា និងអាស៊ាន។
- សិស្សចំនួន ៨៩៣នាក់ ស្មើនឹង ៩៤ភាគរយ ជឿជាក់ថា ការចងចាំពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ គឺមានសារៈសំខាន់ណាស់។
- សិស្សចំនួន ៨៧៤នាក់ ស្មើនឹង ៩២ភាគរយ ចង់ឲ្យមានការផ្សព្វផ្សាយពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ តាមរយៈបណ្តាញសង្គមផ្សេងៗ។

តួលេខទាំងនេះបានបង្ហាញថា សិស្សភាគច្រើនលើសលុបចង់ឲ្យមានការបង្រៀនប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជានិងប្រទេសដទៃទៀត។ សិស្សវិទ្យាល័យទាំង៩៥០នាក់មកពីវិទ្យាល័យចំនួន១៥ ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ គឺជាឧទាហរណ៍មួយដែលបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ពីតម្រូវការរបស់ខ្លួនចំពោះការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។ តួលេខនេះ ស៊ីគ្នាទៅនឹងការចង់ដឹងចង់ឃើញរបស់សិស្ស ដែលមិនត្រឹមតែផ្តល់តម្លៃចំពោះការអប់រំដ៏មានសារៈសំខាន់ពីប្រវត្តិសាស្ត្រនេះ និងអ្វីដែលជាគោលបំណងសម្រាប់ការកសាងសន្តិភាព ការផ្សះផ្សា និងការទប់ស្កាត់អំពើប្រល័យពូជសាសន៍នាពេលអនាគតតែប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងចង់សិក្សាច្រើនថែមទៀតពីវេទិកាថ្នាក់រៀននេះ តាមរយៈបណ្តាញសង្គម និងប្រភពធនធានតាមប្រព័ន្ធអ៊ិនធ័រណែតផ្សេងៗទៀត។ ទាំងអស់នេះ គឺជាការបង្ហាញឲ្យឃើញថា ការអប់រំពីអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ គឺជាតម្រូវការចាំបាច់ និងមានសារៈសំខាន់បំផុត។

- សិស្សចំនួន ៦៧នាក់ ស្មើនឹង ៧ភាគរយ បាននិយាយថា ខ្លួនមានចំណេះដឹងច្រើនពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ នៅមុនពេលធ្វើវេទិកាថ្នាក់រៀន។ ប៉ុន្តែចំនួននេះបានកើនឡើងរហូតដល់ ៧៧៩នាក់ ស្មើនឹង ៨២ភាគរយ បន្ទាប់ពីការធ្វើវេទិកាត្រូវបានបញ្ចប់។
- សិស្សចំនួន៨៨៤នាក់ ស្មើនឹង ៩៣ភាគរយ គិតថាការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ គឺលើកកម្ពស់ឲ្យមានការកសាងសន្តិភាពនៅកម្ពុជា។
- សិស្សចំនួន៨៩៣នាក់ ស្មើនឹង ៩៤ភាគរយ គិតថាការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ គឺលើកកម្ពស់ឲ្យមានការទប់ស្កាត់អំពើប្រល័យពូជសាសន៍នៅកម្ពុជា។
- សិស្សចំនួន៧៨៩នាក់ ស្មើនឹង ៨៣ភាគរយ គិតថាការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ គឺលើកកម្ពស់ឲ្យមានការផ្សះផ្សាជាតិនៅកម្ពុជា។

ចំណុចទាំងអស់ខាងលើ បានបង្ហាញពីប្រសិទ្ធភាពរបស់វេទិកាថ្នាក់រៀននេះ ក្នុងការសម្រេចបាននូវគោលបំណងដែលបានគ្រោងទុក។ នៅពេលដែលសិស្សម្នាក់ៗចាកចេញពីទីតាំងធ្វើវេទិកាថ្នាក់រៀនក្រោយពេលបញ្ចប់ អ្នកទាំងនោះបានពាំនាំទៅជាមួយនូវការយល់ដឹងច្រើនពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងយល់ច្បាស់ពីគោលបំណងនៃការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រនេះ គឺដើម្បីកសាងសន្តិភាព និងការផ្សះផ្សាជាតិ ដែលជាស្ពានឆ្ពោះទៅរកការទប់ស្កាត់អំពើប្រល័យពូជសាសន៍ក្នុងពេលអនាគត។ យោងតាមលទ្ធផលដែលបានមកពីការស្ទាបស្ទង់មតិ បានបង្ហាញថា កម្មវិធីសម្រាប់វេទិកាថ្នាក់រៀននេះនៅតែមានប្រសិទ្ធិភាពសម្រាប់ការអនុវត្តន៍នៅតាមបណ្ដាវិទ្យាល័យនានាក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

ជារួម ស្ថិតិតួលេខដែលបានបង្ហាញនិងរៀបរាប់ខាងលើ ឆ្លុះបញ្ចាំងឲ្យឃើញតម្រូវការធំៗចំនួនពីរគឺ៖

(១) ការអប់រំពីអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ឬការអប់រំពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ (១៩៧៥-១៩៧៩)គឺជាកម្មវិធីសិក្សាដែលសិស្សានុសិស្សចង់ឲ្យមាននៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សានៅតាមវិទ្យាល័យនៅកម្ពុជា។

(២) ការអប់រំពីអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ឬការអប់រំពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ (១៩៧៥-១៩៧៩) គឺនៅតែជាកម្មវិធីដែលកំពុងដំណើរការនៅក្នុងកម្រិតវិទ្យាល័យ។

សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន

ទិន្នន័យនិងការសង្កេតទៅលើការអនុវត្តន៍វេទិកាថ្នាក់រៀននាពេលកន្លងមក បានបង្ហាញថា គម្រោងនេះបានទទួលជោគជ័យក្នុងការសម្រេចបាននូវគោលបំណងរបស់ខ្លួន។ ភស្តុតាងរៀបរាប់ខាងលើ បានបង្ហាញថា ការអប់រំប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ គឺមានសារៈសំខាន់បំផុតសម្រាប់ភាពថ្កុំថ្កើងយូរអង្វែងរបស់ប្រទេសកម្ពុជា។ ដូចបានរៀបរាប់នៅក្នុងគោលបំណងរបស់គម្រោងនេះ វេទិកាថ្នាក់រៀនបង្ហាញថា ការអប់រំប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ គឺជាមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធិភាពបំផុតសម្រាប់ផ្លាស់ប្ដូរឥរិយាបទរបស់ក្មេងជំនាន់ក្រោយ ឲ្យគិតពីការកសាងសន្តិភាព ការផ្សះផ្សា ការព្យាបាលរបួសផ្លូវចិត្ត និងការទប់ស្កាត់អំពើប្រល័យពូជសាសន៍។ ខណៈដែលផលប៉ះពាល់ពេញលេញនៃការផ្លាស់ប្ដូរជាវិជ្ជមានទាំងនេះ នៅមិនទាន់ដឹងក្នុងពេលនេះក៏ដោយ ក៏ហេតុការណ៍នៅចំពោះមុខមួយបានបង្ហាញថា សិស្សច្រើនជាង៨៨០នាក់បានគិតគូរដល់ការកសាងសន្តិភាព និងការទប់ស្កាត់អំពើប្រល័យពូជសាសន៍នាពេលអនាគត ដែលចេញមក

ពីការធ្វើវេទិកានេះ។ លើសពីនេះទៀត ស្ថិតិក៏បានគូសបញ្ជាក់ដែរពីតម្រូវការសម្រាប់ការអប់រំអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ និងការទទួលស្គាល់របស់សិស្សពីសារៈសំខាន់ក្នុងការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ខ្លួន។ ផលប្រយោជន៍នៃការសិក្សាជាសកលដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយវេទិកានេះគឺជាភស្តុតាងបន្ថែមមួយដែលបញ្ជាក់ថា ការអប់រំស្តីពីប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ នៅតែជាតម្រូវការចាំបាច់និងស្របច្បាប់នៅក្នុងសង្គមកម្ពុជា។

ការសន្និដ្ឋានមួយផ្សេងទៀត គឺភាពជោគជ័យរបស់គម្រោងនេះ ក្នុងការអនុវត្តន៍គោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល ជាមួយសិស្សានុសិស្សទាំង៩៥០នាក់ នៃវិទ្យាល័យទាំង១៥។ ការធ្វើបទបង្ហាញ ការប្រើប្រាស់តារាង K-W-L ការស្ទាបស្ទង់មតិ ការបញ្ចាំងភាពយន្តឯកសារ ការឆ្លើយសំណួរទៅកាន់សិស្ស និងការផ្តល់ឱកាសដល់សិស្សឲ្យឆ្លើយសំណួររបស់សិស្សឯទៀត គឺបានអភិវឌ្ឍឲ្យមានការសិក្សាបែបបើកទូលាយ ដែលរួមផ្សំនឹងសកម្មភាពរបស់សិស្សក្នុងការសិក្សាប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។ ទម្រង់នេះ គឺមានភាពងាយស្រួលក្នុងការអនុវត្តន៍ សម្រាប់ការពង្រីកវេទិកាថ្នាក់រៀននេះនៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជានាពេលអនាគត។

ការអប់រំពីអំពើប្រល័យពូជសាសន៍នៅកម្ពុជា មានសក្តានុពលគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការបើកទូលាយឲ្យពិភពលោកបានដឹង និងមិនត្រឹមតែបានផ្តល់ឱកាសសម្រាប់ការចង់បានសន្តិភាពនិងស្ថេរភាពនៅកម្ពុជាតែប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងផ្តល់ឱកាសសម្រាប់តំណភ្ជាប់ទៅកាន់បរិបទអន្តរជាតិទៀត តាមរយៈការអនុវត្តន៍គោលការណ៍សិទ្ធិមនុស្សជាសកល ការស្រាវជ្រាវបែបសហការ និងការបង្កើនទំនាក់ទំនងខាងក្រៅពីទស្សនវិស័យរបស់សិស្ស។ កម្ពុជានៅតែរស់នៅក្រោមស្រមោលនៃអតីតកាលរបស់ខ្លួន ដែលវិស័យអប់រំនៅតែទទួលរងផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដោយខ្មែរក្រហម។ ដើម្បីធ្វើឲ្យប្រទេសមួយនេះងើបចេញពីស្រមោលនេះបាន ប្រព័ន្ធអប់រំដ៏សម្បូរបែបមួយគួរតែត្រូវបានផ្តល់ឲ្យ ដើម្បីបង្កើតឲ្យមានការគិតគូរដ៏ទូលំទូលាយពេញលេញជាច្រើនទៀត។ ប្រសិនបើគ្មានបរិបទនៃប្រវត្តិសាស្ត្រទេ ការកសាងសម្រាប់អនាគតកាលគឺមិនអាចកើតមានឡើយ។ ការយល់ដឹងអំពីអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ គឺជាជំហានសំខាន់មួយក្នុងការកសាងអនាគតរបស់កម្ពុជា។

របាយការណ៍ដោយ៖

ផេង ពង្សរ៉ាស៊ី *អ្នកសម្របសម្រួលគម្រោងស្តីពីការអប់រំអំពើប្រល័យពូជសាសន៍នៅកម្ពុជា*

អាណាម៉េ វីសវ៉ាណាថាន់ *និស្សិតស្ម័គ្រចិត្តមកពីសហរដ្ឋអាមេរិក*